

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Constitvtiones Societatis Iesv

Ignacio <de Loyola>

Romae, 1570

Tertia Pars, De Iis Conservandis & promouendis, qui in probatione manent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68489](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68489)

41

TERTIA PARS, DE

IIS CONSERVANDIS

& promouendis, qui in proba-
tione manent.

DE CONSERVATIONE

in ijs, quæ ad animam & profectum
in uirtutibus pertinent.

Cap. I.

V T I N ijs admittendis, quos ad nostrum Institutum uocat Deus talentum ad id conueniens concedendo; & in dimittendis illis, qui cum eo careant, se à diuina sapietia non esse uocatos ostendunt; consideranda sunt, quæ superius attrigimus: ita in eis conseruandis in sua uocatione, qui retinentur, & probantur in domibus & Collegijs, & in eisdem iuuantibus, ut sic proficiat in uia Dei spiritu & uirtutibus, ut sanitatis & uirium corporis, quæ ad laborandum in uinea Domini necessariae sunt, ratio habeatur; consideratione ac prouidentia debita opus est: & ita agetur primo loco quidem de ijs, quæ ad animam; secundo de ijs, quæ ad corpus pertinent.

² Quod ad animam attinet, cum tanti referat, eos, qui in probationibus uersantur, ab omnibus imperfectionibus & quibusuis impedimentis maio-

ris

DECLARATIONES IN
Tertiam Partem.

IN CAPVT
I.

DE cōseruatione
in ijs, quæ ad
animam per-
tinent.

A ¶ SI in ali-
quo lo-

co sollicitatur vel perturbatur aliquis ab hominibus, qui in via spiritus non bene procedunt; videat Superior, num eundem in alium locum transmitti expediat, vbi diuino obsequio commodius insistat. Et tunc Superior ad quem mittitur, certior fieri debet de rebus ipsius, quantum sit satis ad eum magis iuuandum, & alios, quibus præest.

B ¶ Si aliquando permittendum videretur, vt consanguineos vel amicos, quos, cum esset in seculo, habebat, alloqueretur, coram aliquo à Superiore designato id fiat, & breuiter; nisi particulares ob causas is, qui supremam curam habet, aliud statueret. Sic etiam, si aliquis ex ijs qui domi sunt, cuiquam scriberet; non nisi obtenta facultate, litteris ei ostensis, quem Superior destinauerit, id faciet. Si ad eundem litteræ mitterentur; ei primò red-
dentur.

ris spiritualis profectus remo-
uere; multum ad id confert;
* omnem cōmunicationem per
uérba & scripta ut abijciant cum
ijs, qui in proposito sibi institu-
to intepescēdi causa esse possent,
& ut in uia spiritali incedendo
* cum ijs duntaxat personis, &
ijs de rebus agant, quæ iuuent
in diuino obsequio ad id conse-
quendum, quod in ingressu So-
cietatis sibi ut scopū præfigebāt.

Eadem de causa egredi domo
non

dentur, qui à Superiore fuerit constitutus; qui eas le-
 Etas reddet, aut non reddet illi, ad quem sunt destinatae;
 prout in Dño expedire ad maius ipsius bonum, & Dei glo-
 riam existimabit.

C non debent, nisi * quando, & cū quo socio Superiori visum fue-
 rit. Nec domi hi cum illis pro
D suo arbitrato colloquantur, * sed cum ijs tantum, qui à Superio-
 re præscripti fuerint; quorum exemplo
 generalis dari debeat, vel non, sed sigillatim eam peti,
 quandocumque domum egrediuntur, oporteat.

D ¶ Ut plurimum Novitios inter se conuersari non
 conuenit; sed silentium inuicem obseruare, nisi in rebus,
 in quibus loqui necesse sit. Agent verò potius cum ma-
 turis, ac prudentibus, qui scilicet à Superiore cuique
 fuerint designati. Sic etiam, si duo in eodem cubiculo
 lectulos suos habeant, alter eorū huiusmodi sit, vt mi-
 nimè dubitetur, quòd alter eius societate proficiat; &
 eādem ob causam inter cubicula, quæ seorsum vnicuiq;
 iuniorum assignantur, par est, aliquos ex antiquioribus
 intermisceri.

Sine facultate autem à Superiore accepta ordinariè
 vnus cubiculum alterius non ingredietur; & si cum ea
 facultate ingressus fuerit, ostium semper apertum mane-
 at, quandiu cum alio ibidem fuerit; vt & Superior, &
 officiales ad id destinati, quandocumque eis visum fuerit
 conuenire, ingredi possint.

E ¶ Simile

exemplo & spiritualibus colloquijs ædificationem accipiāt, non autem offensionem, & proficiant in Domino.

Omnes diligentissimè curent portas sensuū suorum (oculorum præcipuè, aurium, & linguæ) ab omni inordinatione custodire, ac se in pace & vera humilitate interna conseruare, & eam in silentio, cùm id obseruandum est; cùm autem loquendum, in circūspectione & ædificatione verborū, & modestia vultus, ac maturitate incessus motuumq; omnium sine vlllo impatientiæ aut superbiæ signo exhibere; in omnibus procurando atq; optando potiores partes alijs deferre, oēs in animo suo tanquam sibi superiores ducendo, & exterius honorem ac reuerentiam, quam exigit cuiusq; status, cum simplicitate & moderatione religiosa exhibēdo: atque ita fiat, vt se mutuò considerātes, in deuotione crescant, Deumq; Dominum nostrum laudent, quem quisq; in alio, vt in illius imagine, agnoscere studeat.

In refectione corporis curandum est, vt temperantia, modestia, & decencia interius, & exterius in omnibus obseruetur. Præmittatur benedictio, & sequatur actio gratiarum, quas omnes agere debent cum ea, qua par est, deuotione & reuerentia. Et dum corpus edēdo reficitur; sua etiam animæ refectione præbeaturo libro aliquo pio potius, quàm difficili, quem capere, & à quo omnes iuuari possint, legendo: vel id temporis aliquis, cui à Superiore

E riore id iniungetur, concionabitur; vel *aliquid simile ad Dei gloriam fiet.

6 Omnes quandiu corpore bene valēt, in spiritualibus vel exterioribus rebus habeant in quo occupentur. Et, qui officium vel ministerium aliquod certum habent, vt de auxilio prouidendum est eis, si sit necessarium; ita cū vacant, alijs rebus occupari deberent; ne otium malorum omnium origo, quoad eius fieri possit, domi nostræ locum habeat.

7 Vt experiri incipiant sanctæ Paupertatis virtutem, doceatur omnes, quòd nulla re tanquam propria vti debeant; quamuis necesse non sit probationis tem-

F pore * possessione bonorū suorum se abdicare; nisi id Superior post elapsum primum annū iuberet, iudicās in huiusmodi bonis tentationum occasionem & minus proficiendi in spiritu habere aliquem, vt qui illis adhæreat aliquo immoderato amore

G vel confidentia; & * tunc qui se
exiit

E § *Simile quid erit, litteras, quæ ad ædificationem faciunt, legere; & si qua alia exercitatio aliquando conuenire videretur.*

F § *Possessione bonorum suorum se abdicare, tam de proprijs bonis intelligendum est, quæ habet penes se vel alios, quàm de iure vel actione, quæ ei competit ad bona, quæ sperat; siue secularia illa, siue ecclesiastica sint. Quando hoc fieri debeat, Præpositi Generalis, vel eius, cui ille facultatem communicauerit, arbitrio relinquetur.*

G § *Ante ingressum quiuis de bonis suis*

nis suis temporalibus pro suo arbitratu statuere potest. Sed postquam ingressus est, tam de ecclesiasticis, quã de secularibus disponat oportet ita, ut decet virum spiritualis vite sectatorem. Ideoque, cum existimaret in cõsanguineos ea esse dispensanda, cõmittere id debet iudicio vnus, vel duorum, vel triũ virorum, qui & doctrina, & pietate commendentur, & eidem acquiescere, & quod illi sentient perfectius, & Deo ac Domino nostro gratius esse, habita omnium circumstantiarum ratione (vt in Examine, pagina decimanona, fusius dicitur) exequi debet.

H ¶ Rectores, vel Prapositi locales, vel Prouinciales, vel quicumque alij, cum quibus ager qui sic habet in animo sua bona dispensare, vt ni ceteris rebus, ita & in hac quod perfectius est, quodq; maioris meriti in diuino

exiit bonis suis, sequatur Christi consilia: pro sua tamen deuotione ad hoc potius, quã illud opus dispẽsare bona sua, vel eorum partem poterit; prout in Domino intellexerit ad diuinũ beneplacitum magis conuenire; vt in Examine dictum est.

Intelligent etiam quòd mutuo dare, vel accipere, vel dispensare quidquam de ijs, quæ domi sunt, minime possunt, nisi Superior conscius consensũ præstiterit.

Qui in ingressu ipso, vel post ingressum ad Obedientiam motus sua deuotione, vellet bona sua vel eorum partem in Societatis subsidium dispensare; * haud dubiè opus faceret maioris perfectionis, H

perfectionis, alienationis, & abnegationis vniuersi amoris proprii non descendendo tenero quodam affectu ad particularia loca, nec iuxta illum sua bona huic potius, quàm illi applicando: quin potius exoptando maius & vniuersalius bonum Societatis (quæ tota ad maiorem Dei gloriam, ac vniuersale bonum, & vtilitatem animarum instituta est) hoc iudicium ei relinquat, qui eius vniuersæ curâ habet, num applicari huic loco potius, quàm illi in eadem Pro- uincia debeat: quandoquidem ille melius, quàm quisquâ alius intelligere potest, quid conueniat, & quid maximè vrgeat in omnibus eius locis, ratione habita Regū, Principum, ac aliorum potentatum; ne eis causa vlla offensionis detur; sed ad maiorem ædificationem omnium, & spiritualem vtilitatem animarum, & gloriam Dei omnia cedant.

Doceantur quomodo ab illusionibus Dæmonis in suis spiritualibus exercitati-
onibus

diuino conspectu, ei representare debent. Nihilominus, si in eo propensio animi ad locum vnum potius, quàm ad aliū (quâuis imperfectū id sit) cerneretur; etiam si iudicio Superioris suum submittere vellet: certiore tamen redere Præpositum Generalē poterūt, vel eum, qui eius gerit vices, an sit aliquid huiusmodi imperfectionis tolerandum; sperando quòd ea cessabit aliquando, supplebitq; diuina bonitas quod ad suā maiorem gloriam, & maiorem ipsius perfectionē deesse cernitur.

nibus caueant, & quomodo se cōtra omnes tentationes tueātur: simul rationes sciant quæ adhiberi possint vt eas superent; & ad veras solidasque virtutes consequendas insistant; siue plures adsint visitationes spirituales, siue pauciores: curent verò semper in via diuini seruitij progressum facere.

Vtantur quotidie conscientiaē suæ examinatione consueta, & octauo quoq; die saltem ad Confessionis & Communionis sacramenta accedant; nisi aliqua de causa aliud Superiori videretur; & vnus om-

I ¶ *Conuenienter non posset fieri propter multitudinem, vel quòd aliquis ab alio Cōfessario magis, quā ab ordinario inuari posse videretur propter causas, quæ possent accidere; quas considerabit Superior, & quod in Domino iudicauerit conuenire, providebit.*

K ¶ *Hic erit Magister Nouitiorū,*

vel quem Superior ad hoc munus vt aptiorem constituet.

nium sit Confessarius ab eodem Superiore constitutus; * quod si fieri non poterit, quisque certè suum stabilem habeat Confessarium, cui ipsius consciētia prorsus aperta sit. Qui quidem Confessarius non ignoret, quos casus sibi Superior reseruat. Illi autem reseruabuntur, quos ab eo cognosci necessarium videbitur, aut valde conueniens; quò melius & remediū adhibere possit, & suæ curæ commissos præseruare ab omnibus quæ nocitura sunt.

Perutile erit, esse domi aliquē

* virum fidelem & in rebus spiritualibus

L ¶ *Ve*

ritualibus sufficienter versatum, qui instruat eos ac doceat, quomodo & interius, & exterius sese habere debeant, & ad id eos hortetur, & in memoriam redigat, & amanter admoneat: quem omnes qui in probatione sunt diligant, ad quem in suis tentationibus confugiant, cui confidenter sua omnia detegant, & à quo consolationem & auxiliū in omnibus sperent in Domino: & admoneantur, quòd nullam debeant celare tentationē, quam huic, vel Confessario, vel Superiori, non aperiant; immo verò totam animam suam illis integrè manifestam esse, pergratum habeant: nec solùm defectus aperiant, sed etiam pœnitentias, vel mortificationes, & deuotiones, ac virtutes omnes, voluntate pura operantes ab illis dirigi, sicubi à rectitudine deflecterent, nolentes suo proprio sensu duci; nisi conueniat cum iudicio illorum, quos Christi Domini nostri loco habent.

13 Anteuertere oportet tentationes, adhibitis earum contrarijs: vt cùm quis animaduertitur ad superbiam esse propensus, exerceri is debet in rebus abiectioribus, quæ ad humiliandum ipsum vtiles futuræ videantur: & sic de alijs prauis animæ propensionibus.

14 Præterea honestatis & decen- L ¶ *Vt fœminæ nō*
 L tiæ ratione conuenit, * fœminas ¶ *ingrediatur domos,*
 non ¶ *nec Collegia Socie*
tatis, ferè semper debet obseruari. Sed si illæ eximia cha-
ritate, vel autoritate simul cū charitate essent conspicuæ;
 D ¶ *prudentiæ*

prudencia Superioris iustas ob causas, vt illæ (si id optarent) videndi gratia ingrediendur, posset dispensare.

M ¶ *Cuiusmodi essent instrumenta ad ludendum, vel ad rem musicam, libri etiã profani, & alia id genus.*

N ¶ *In correctionibus (licet prudentia rebus particularibus adhibita hunc ordinẽ mutare possit) est aduertendum, quod primò in charitate ac dulcedine, qui peccant, sunt admonendi; secundò in charitate quidem, sed eo tamen modo, vt eis confusio & rubor iniiciatur; tertio amori, ea, quæ timorẽ incutiant, adijciuntur. De publicis autem defectibus publica debet esse pœnitentia, ijs tantum, quæ ad omnium edificationem faciunt, declaratis.*

non ingredi domos nostras, nec Collegia, sed tantum ecclesias: & arma nulla nec * instrumenta rerum vanarum domi haberi; sed tantum ea, quæ faciunt ad finem illum diuini seruitij & laudis, quem sibi præfixit Societas.

* In correctionibus & pœnitentijs iniungendis qui modus teneri debeat prudenti charitati Superioris, & eorum, quos sibi substituerit, relinquetur; qui in eis rationem habebunt dispositionis personarum, & ædificationis vniuersalis & particularis earum ad gloriam Dei. Penitenti as verò huiusmodi prompta voluntate quisque admittere deberet cū vero emendationis & spiritualis profectus desiderio; etiã si propter defectum non culpabilem iniungerentur.

Syndicus domi constituatur: 16

cuius

confusio & rubor iniiciatur; tertio amori, ea, quæ timorẽ incutiant, adijciuntur. De publicis autem defectibus publica debet esse pœnitentia, ijs tantum, quæ ad omnium edificationem faciunt, declaratis.

O ¶ *Nota*

cuius erit officium, obseruare in omnibus quod ad honestatem & decentiam externam pertinet, ecclesiam & domum perlustrando, & siquid nō conueniat, adnotando; & Superiori referendo, vel eundem, qui errat, commonefaciendo; si id facultatis ei, vt utilius in Domino suo fungatur officio, tribuetur.

17 Curent omnes ex morbis corporis, fructum capere non solūm sibi, sed etiam ad aliorum ædificationem, non impatientes aut morosos se exhibendo, sed potius patientiam magnam habendo, & præferendo, ac obedientiam Medico, & infirmorū præfecto præstando, verbis pijs & ædificationem facientibus vtendo, quæ ostendant ægritudinem acceptari vt donum de manu Creatoris ac Domini nostri; quandoquidem non minus donum est quam sanitas.

18 Idem sapiamus, idem, quoadcius fieri possit, dicamus omnes, iuxta Apostolū.

O * Doctrinæ igitur differentes nō admittantur, nec verbo in concionibus vel lectionibus publicis, nec *O* *Nouæ opinionones admittendæ nō sunt; & si quis aliquid sentiret, quod discreparet ab eo, quod Ecclesia & eius Doctores communiter sentiunt; suum sensum definitioni ipsius Societatis debet subijcere; vt in Examine declaratum est. In opinionibus etiam, in quibus catholici Doctores variant inter se, vel contrarij sunt, vt conformitas etiam in Societate sit, curandum est.*

D ij P § Ferenda

cis, nec scriptis libris (qui quidē ædi non poterūt in lucem sine approbatione atque consensu Præpositi Generalis; qui eorū examinationem saltem tribus cōmittat, sana doctrina & claro iudicio in ea facultate præditi). Imò & iudiciorum de rebus agendis diuersitas, quæ mater esse solet discordiæ, & inimica vnionis voluntatum, quantum fieri potest, euitari debet: vnio vero & conformitas mutua diligē-

P ¶ *Ferenda non est, inter vllos domesticorū perturbatio, vel ira mutua; & si aliquid huiusmodi accideret, curetur, vt statim cū satisfactioe debita in gratiam inuicem redeant.*

Sacerdotes, qui ei videbuntur, aliquando intra annum officium, vel officia eorum, qui inseruiunt domi, ad tempus aliquod obibunt; quò alijs gratius reddatur huiusmodi ministerium, in quo ad maius Dei seruitium & gloriam sunt constituti.

Explicetur aliquot diebus in singulis hebdomadibus Doctrina Christiana, ac

Q ¶ *Præter modū bene* * modus bene & cū fructu confitendi, **Q**

tissimè curanda est, * nec, quæ P
ei aduersantur, permittenda: quò iuncti inuicē fraternæ charitatis vinculo melius & efficacius possint se diuino obsequio, & auxilio proximorum impendere.

Quia ad progressum in virtutibus faciendum multum confert antiquiorum exemplum, quo reliqui ad eorū imitationem animantur; qui præest alijs (si aliter peculiare ob causas non iudicaretur conuenire) & omnes alij

fitendi, cōmunicandi, missam
audiendi, & in eadem ministrā-
di, orandi itidem, meditandi,
& legēdi pro captu vniuscuiusq;
tradatur; cureturq; nō solūm vt
addiscant quæ conueniunt, sed
etiam vt memoria teneant, & ex-
erceant quæ didicerint; omnes-
que suum tempus rebus spiri-
tualibus impendant, & deuo-
tioni quærendæ pro mētura gra-
tiæ Dei ipsis communicatæ insi-
stāt: ad quod * conferet aliqua
exercitia spiritualia illis, qui nō-
dū se exercuerūt in eis, vel om-
nia tradere; prout vnicuiq; con-
uenire in Domino iudicabitur.

Conuenit aperire; vt, nihil ignorando, quod ad eam pertineat, melius in Domino possit eundem iuuare.

R ¶ Cum ijs, qui ex se exercitiorum spiritualium intelligentiam habent, & in ipsis facile progrediuntur, ac methodum in eisdem bene procedendi habent, vel qui alijs occupationibus distinentur, poterunt omnino, vel certè ex parte, Superiores in communibus huiusmodi regulis dispensare.

Quosdam, qui quamuis ad spiritualia exercitia apti sint, nondum tamen ea sunt experti, operæpretium erit aliquando iuuare, ad particulares considerationes de-

bene confitendi, tempus etiam eis designetur, intra quod si ad confessionem non accederent, subtrahatur eis cibus corporis; donec cibū spiritus sumant. Qui autem alij, quam suo Cōfessario designato confiteretur, debet postmodum (quātum recordari poterit) eidem suo Confessario totam suam cōscientiam

scendendo, quæ ad timorem & amorem Dei, ac virtutū,
& ad executionem earum, prout ratio conuenire docue-
rit, incitent.

Eis, qui ad huiusmodi exercitationes apti non esse vi-
derentur, qualis ex Coadiutoribus temporalibus aliquis
esse posset, proponi debent ea, quæ ipsorum captui con-
ueniant, et quibus

ad seruitiū Dei ac
Domini nostri illi
inuentur.

S ¶ Qui domi
concionantur, re-
prehensionem ali-
cuius ex fratribus
domesticis, vel ip-
sius Societatis non
attingant. Idem
caueant qui in ec-
clesiis concionan-
tur; nisi prius Su-
periores ea de re
consuluerint; quā-
uis possit vnusquis-
que & se, & fra-
tres suos simul ad
progressum in ma-
iori obsequio Dei

(quod potius in domesticis, quàm in publicis in ecclesia
concionibus conuenit) excitare.

Conuenit omnes exerceri (si 21
aliquem Superior non eximeret)

* in concionibus domesticis: S

vt, præterquàmquòd vtiliter in
hoc expendatur aliqua hora à præ-
dio, animentur & aliquem vsum
comparent (quod ad vocem &
modum attinet & ad reliqua) &
vt specimen etiam eius talenti,
quod in hoc genere Dominus eis
communicat, præbeant; & vt
suos bonos cōceptus ad suam &
proximorum ædificationem ex-
primant, de ijs crebro tractātes,
quæ ad sui abnegationē & in vir-
tutibus profectum, & omnimo-
dam perfectionem attinent; ad
ea se inuicem exhortando, & præ-
cipuè

T ¶ Coniungi

cipuè ad vnionem & charitatem fraternam.

22 Magnopere conferet, deuotè, quoad fieri poterit, ea munera obire, in quibus magis exercetur

V humilitas & charitas. Et in vniuersum loquendo, quanto aliquis se* arctius Deo adstrinxerit,

T & liberaliorem erga summam Maiestatem se præstiterit; tanto eum in se liberaliorem etiam experietur; & ipse indies magis idoneus erit ad gratias & dona spiritualia vberiora recipienda.

23 Expedit in primis ad profectum, & valde necessarium est, vt omnes perfectæ Obedientiæ se dedant, Superiorem (quicumque ille sit) loco Christi Dñi nostri agnoscentes, & interna reuerentia & amore eum prosequentes: nec solùm in executione

ne externa quam vlllo modo ad id compellatur. Quod si sponte ex sua deuotione ad vota sua ante biennium exactum emittenda mouerentur; nec in manibus cuiusquam ea admitti, nec solemnitas adhiberi debet: sed quisque in secreto animi sui id offerat Deo ac Domino nostro. At cum id sint facturi, conuenit, vt formulam, quæ consuevit in votis simplicibus obseruari, petant, & scriptum habeant quod Deo promiserunt, ad suam memoriam confirmandam.

T ¶ Coniungi magis cum Deo, ac liberalem se in eum exhibere, est se totum immobiliter diuino seruitio mæcipare; quod illorum est, qui votis emissis Deo se dedicant. Quamuis autem id multum inuet ad vberiore gratiam accipiendam; nemini tamen præcipiendum est, vt id agat, nec primo biennio quis

D iiii V ¶ Conferet,

ne externa eorum, quæ iniungit, integrè, promptè, fortiter, & cū humilitate debita, sine excusationibus,

V ¶ Conferet, ut Superiores aliquando occasione præbeant ijs, qui probantur, exercendi obedientiæ et paupertatis virtutem, eosdem tentando ad maiorem ipsorū utilitatem spiritualem eo modo, quo Dominus Abraham tētavit; ut & specimē virtutis suæ præbeant, & in eadem crescāt. In eo tamen, quoadeius fieri possit, mēsurā & proportio iuxta vniuscuiusque vires, ut discretio dictabit, obseruetur.

bus, in quibus super ipsos potestatem habent, obediunt; & assuescant nō intueri, quis ille sit, cui obediunt,

bus, & obmurmurationibus obediāt, licet * difficilia & secundum sensualitatem repugnantia iubeat; verum etiam conentur interius resignationem & veram abnegationem propriæ voluntatis & iudicij habere; voluntatē ac iudicium suum cum eo, quod Superior vult & sentit, in omnibus rebus (vbi peccatum nō cereretur) omnino conformantes, proposita sibi voluntate ac iudicio Superioris pro regula suæ voluntatis & iudicij; quo exactius conformentur primæ ac summæ regulæ omnis bonæ voluntatis & iudicij, quæ est æterna bonitas & sapientia.

Et ut magis in Obedientiæ virtute se exercent, conuenit, atq; etiam valde necessarium est, ut non solū Superiori Societatis vel domus, sed etiam subordinatis officialibus, qui ex illo auctoritatem acceperunt, in ijs omni-

diunt, sed potius quis ille, propter quem & cui in omnibus obediunt, qui est Christus Dominus.

25 Diligant omnes Paupertatem, vt matrem, & iuxta mensuram sanctæ discretionis suis temporibus eius effectus aliquos experiantur; &, vt in Examine dictum est, parati sint post primum annum exactum ad temporalia bona distribuenda, quodocunque à Superiore iniunctum id fuerit, & ea ratione seruata quæ ipsis in Examine pposita fuit. fol. decimonono.

26 Omnes rectam habere intentionem studeant non solum circa vitæ suæ statum, verum etiam circa res omnes particulares, id semper in eis syncerè spectantes, vt seruiant & placeant diuinæ bonitati propter seipsam & propter charitatem, & eximia beneficia, quibus præuenit nos; potius quàm ob timorem pœnarum, vel spem præmiorū (quamuis hinc etiam iuuari debeant) & crebro admoueantur vt in omnibus quærant Deū, exuentes se, quantum fieri potest, amore omnium creaturarum; vt affectum vniuersum in ipsarum Creatorem conferant, eum in omnibus creaturis amādo, & omnes in eo iuxta sanctissimam ac diuinam ipsius voluntatem.

27 Studium, in quod iucumbēt qui in domibus Societatis probantur, id esse debet, quod eos magis ad superius dictam abnegationem sui, & in virtutibus ac deuotione profectum iuuabit.

X * Studia verò litterarum, in vniuersum loquendo, in domibus nō erunt; nisi cum quibusdam, peculiaribus

X ¶ Quamuis, in genere loquendo, studia litterarum.

rum in domibus Societatis non teneantur; quicunque tamen prædicationi, & confessionibus audiendis vacant, Studium adhibere possunt ad ea, quæ ipsis vsui futura sunt. Et si alicui particulariter conveniret alijs etiam rebus studere; prudentiæ Superioris relinquitur, ut id consideret, & in eo dispenset.

peculiaribus de causis, dispensatione opus esse videretur. Collegia enim, ad litteras addiscendas sunt; domus verò ad eas, quas didicerint, exercendas; vel ad præparandum earum fundamentum, humilitatis scilicet, ac omnis virtutis in ijs, qui operâ eis sunt daturi.

Sit qui singulis hebdomadibus, vel saltem decimoquinto quoque die hæc, & similia omnibus in memoriam redigat; vel illi hæc legere teneatur: ne nostræ fragilis naturæ cõditione oblitus ab eorum executione cessent. Et aliquoties singulis annis omnes à Superiore sibi pœnitentias iniungi propter defectum observationis Regularum petant; ut hæc cura indicium sit illius, quam de suo profectu spirituali in via Dei quisque habet.

DE CONSERVATIONE Corporis. Cap. II.

VT nimia sollicitudo in ijs, quæ ad corpus pertinent, reprehensibilis est; ita cura moderata tuendæ ad diuinum obsequium valetudinis ac virium corporis laude digna, & ab omnibus adhibenda est:

da est: & ea de causa, cum animaduernerint aliquid sibi nocere, vel quid aliud necessariū esse circa victū, vestitum, habitationem, officium, aut exercitacionem, & sic de alijs rebus, admoneant omnes ea de re Superiorem, uel quem ad id Superior constituerit, duo interim obseruantes; Primū, vt antequam ad eum quid referant, se ad orandum recipiant; & post orationem, si senserint rem deferendam ad Superiorem, id faciant; Alterum, vt cum verbo aut scripto breui (ne excidat memoria) Superiori rem exposuerint, ei totam curā rei expositæ relinquunt: & quidquid ille statuerit, opti-

A mum ducant; * nec cōtendere, aut vrgerē per se, vel alium (siue concedatur quod petitur, siue non) pergant: quandoquidem sibi persuadere debent, id magis expedire ad diuinū beneplacitū ac suum maius bonum, quod Superiori, re intellecta, in Domino visum fuerit.

2 Statuatur tempus quoadeius fieri poterit edendi, cubandi, surgendi,

*quidem danda erit. Et si fortē ex obliuione non provide-
ret, cum tamen significasset se velle id facere; non erit
ab re debita cum modestia ei in memoriam reducere, vel
representare.*

IN CAP. II.

A **L**icet, qui
exponit
quod necessariam
sibi existimat, non
debeat ex se idem
denuo petere nec
vrgerē: si Super-
rior tñ nondū sa-
tis intellexisset, et
declarationē vel-
let maiorem; ea

B **Q**uamuis

B ¶ *Quamuis ordinē temporis in refectiōe & somno vt plurimū omnes obseruare debeant; si tamen peculiāres ob causas alicui aliud conueniret; videat Superior, num dispensatione cum eo sit vtendum, nec ne.*

C ¶ *In vestitu habenda est ratio eius finis, qui est, ab iniuria frigoris*

& ab indecoro defendi. Ceterū cōuenit, vt, qui probātur, vestitus ratione, ad mortificationē & abnegationem sui, et ad mundum eiusq; vanitatē sub pedibus conculcādā inuenitur; & id quidē quantū considerata natura, consuetudo, officiū, & aliā personarum circumstantia patientur.

Cum Scholasticis approbatis, & ijs, qui studijs vacant, videtur in ijs, quæ ad vestitum attinent, magis, quàm cum ijs, qui probantur, ratio haberi posse decentiæ exterioris & commoditatis propter studiorum laborem, & quia Collegia redditus habent: quamuis superflua semper euitari oporteat. In particularibus vero, pro ut vnicuique conuenit, procedetur.

D ¶ *A prandio, præsertim in æstate, per vnus, vel duarum*

*gendi, * quod communiter omnes obseruent.*

C In ijs, quæ ad victum, * vestitum, & habitationē, & alia corpori necessaria pertinent, curetur cum diuino auxilio, vt quamuis sit in quo probetur virtus & sui ipsius abnegatio; non desit tamen quo sustentetur natura, & ad diuinum obsequium laudemque conseruetur; habitatio conuenienti ratione personarum in Domino.

D Vt * non expedit tanto labore corporali quenquā onerari, vt 4 spiritus

Spiritus obruatur, & corpus detrimentum patiat; ita aliqua corporalis exercitatio, quæ vtrūque iuuet, omnibus communiter conuenit, etiam illis, qui mentalibus exercitijs debent insistere; quæ quidem externis interrumpi deberent, & non continuari, nec sine mensura discretionis assumi.

S Corporis castigatio immoderata esse non debet, nec indiscreta * in vigilijs, & abstinentijs, **E** & alijs pœnitentijs externis, * ac **F** laboribus; quæ & nocumentū afferre, & maiora bona impedire solent.

duarum horarum spatium permitti non debent, quoad eius fieri poterit, corporis aut mentis grauiora exercitia. Siquid verò necessitas postulabit, id, quantum poterit charitate erit & metiendum, & moderandum. Id autem tēporis in alijs leuioribus exercitijs occupari poterit. Sed nec extra huiusmodi horas la-

bores nimium cōtinuari sine aliqua relaxatione, vel conuenienti recreatione debebunt.

E ¶ Tempus somno tribuendum, in genere loquendo, intra sextæ & septimæ horæ spacium debere esse videtur: (nec sine indusijs dormiendū est, nisi necessitatis alicuius excusationē Superior admitteret) sed quia in tanta varietate personarum ac habitudinum certa regula præscribi nequit; vt detrahatur, vel addatur huic tēpori, Præpositi prudentiæ relinquetur; qui curabit, vt quisque, quod necessitas naturalis exigit, retineat.

F ¶ Quamuis vnusquisq; paratus esse debeat ad quoduis officium

uis officium assumendum, quod ei fuerit impositum; animaduertendum tamen erit, in illis, quæ robustiores ac fortiores homines requirunt (qualia sunt officia Sacristæ, Ianitoris, atq; Infirmarij) ij homines, qui corporis habitudine iuxta officiorum ratione præditi sunt, quantum fieri potest, constituantur.

G Cura habeatur egrotorū magna; quorum agritudo simul atq; infirmorum Præfetto indicata fuerit, si senserit ille rem esse alicuius momenti, Superiorem admoneat; & vocetur Medicus, qui vnus tantum ordinariè esse debet; si in casibus quibusdam Superiori aliud non videretur. Obseruetur autem tam in victus ratione, quàm in medicinis quod Medicus præscripserit, quan-

solent. Ideo suo Confessario detegi ab vnoquoque cōuenit quid quid in hac parte faciat; qui si iudicat excedi mensuram, aut certè dubitat de excessu, illum ad Superiorem remittat. Hæc autem omnia eò fiunt; vt clarius procedatur, & in animis corporibusq; nostris Deo Domino nostro maior gloria deferatur.

Sit aliquis domi, qui præsit in ijs, quæ ad corporis bonam valetudinem pertinent, tum cōseruandam in sanis, & quidem in ijs præsertim, qui ex ætate, vel alijs de causis sunt debiliores, tum restituendam in ægrotantibus * cui debeant omnes, si male se habere extraordinarie senserint, id referre; vt de remedio, prout charitas exigit, conuenienti prouideatur.

In ijs, quæ pertinent ad rerū tempora-

7

tum

tum fieri poterit; nec infirmus in his quidquā curet; sed illud potius studeat, ut patientiam & obedientiam exerceat, relicta cura reliquorum omnium Superiori, ac eius ministris, per quos à diuina prouidentia regitur.

Et quāuis nostræ vocationis sit, diuersa loca peragere, & vitam agere in quauis mūdi plaga, vbi maius Dei obsequium & animarum auxilium speratur; nihilominus tamen si experimento comperiretur aliquis ferre nō posse alicuius regionis cælum, & malè habere cōtinenter cerneretur; Superiori considerandum relinquitur, num ille migrare aliò debeat, vbi melius habens corpore, impen-

temporalium conseruationem, præter curam illam, quam omnibus charitas & ratio imponit, æquum erit, alicui peculiariter demandari hoc munus; ut tanquam bona Domini nostri IESV Christi propria ea curet. Ad alias etiam functiones necessarias,

H & eas præcipuè, * quæ honestius domi, quàm foris fiunt, curandum est, ut officialium necessarius numerus cōstituatur; & expedit ut huiusmodi officia Coadiutores temporales, si ea ignorant, addiscant; omnia ad maiorem gloriam Dei, Creatoris & Domini nostri semper dirigēdo.

QVARTA

sus diuino seruitio vacare possit. Nō erit tñ ipsius infirmi, huiusmodi mutationē postulare, nec animi ppēsiōnē ad eam ostendere; sed Superioris curę id reliquetur.

H ¶ *Officiales in ijs, quæ domi honestius, quàm foris fiunt, intelliguntur, Lotor p̄. inorū lineorū, Tonsor, et huiusmodi, quos esse domi si fieri posset, expediret.*

DECLA-